CDEO1/R
II 40992

Drept european

Florin-Răzvan Radu

Drept european și internațional penal

Editura C.H. Beck

П 40992

Florin-Răzvan Radu

Drept european şi internaţional penal

271857
BIBLIOTECA 1
UNIVERSITATEA

Editura C.H. Beck
Bucureşti 2013

Cuprins

Abrevieri ..... **XIX**

Considerații introductive **1**

PARTEA I. Despre cooperarea internațională în materie penală și contribuția acesteia la dezvoltarea dreptului penal **7**

Titlul I. Cooperarea judiciară internațională în materie penală **9**

Capitolul I. Privire istorică asupra instrumentelor de cooperare internațională în materie penală **9**

Capitolul II. Extrădarea **20**

Secțiunea 1. Noțiunea și natura juridică a extrădării 20

§1. Noțiune 20

1.1. Definiția extrădării 20

1.2. Delimitarea de alte măsuri 20

1.3. Frauda la extrădare 21

§2. Natura juridică a extrădării 22

§3. Clasificări 23

Secțiunea a 2-a. Extrădarea în dreptul internațional public 25

§1. Extrădarea – act de suveranitate al statului 25

§2. Consecințele trăsăturii extrădării de a fi o prerogativă a suveranității statului 26

§3. Extrădarea în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului 32

Secțiunea a 3-a. Condițiile extrădării în lumina dreptului internațional și a dreptului român 33

§1. Condiții privitoare la infracțiune 34

1.1. Condiții privind gravitatea infracțiunii sau a pedepsei 34

Capitolul III. Transferul de proceduri în materie penală 79
Secțiunea 1. Noțiune. Definiție. Reglementare 79
Secțiunea a 2-a. *Aut dedere, aut judicare* 80
Secțiunea a 3-a. Principalele convenții internaționale care cuprind dispoziții privind transferul de proceduri în materie penală 81
§1. Convenția europeană privind transferul de proceduri în materie penală 81
§2. Alte instrumente juridice internaționale în materia transferului de proceduri 87
Secțiunea a 4-a. Reglementarea internă a transferului de proceduri penale 88

Capitolul IV. Asistența judiciară internațională în materie penală 93
Secțiunea 1. Noțiune. Definiție. Reglementare 93
Secțiunea a 2-a. Principalele forme de asistență judiciară internațională în materie penală 94
§1. Comunicarea sau notificarea actelor de procedură 94
§2. Comisia rogatorie internațională 95
Secțiunea a 3-a. Convenții multilaterale în domeniul asistenței judiciare internaționale în materie penală la care România este parte 98
§1. Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală (Strasbourg, 20 aprilie 1959) și Protocoalele sale adiționale 98
1.1. Prezentarea generală a Convenției 98
1.2. Analiza principalelor prevederi ale Convenției 98
1.2.1. Domeniul de aplicare 98
1.2.2. Comisiile rogatorii 99
1.2.3. Comunicarea actelor judiciare și înfățișarea martorilor, experților și a persoanelor acuzate 100
1.2.4. Cazierul judiciar și schimbul de informații 102
1.2.5. Procedura stabilită de Convenție 102

1.2.6. Primul Protocol adițional (17 martie 1978) și cel de-al doilea Protocol adițional (8 noiembrie 2001) 104
§2. Alte convenții multilaterale cu dispoziții în domeniul asistenței judiciare în materie penală 112
2.1. Convenții cu vocație universală adoptate sub egida Organizației Națiunilor Unite 112
2.2. Convenții ale Consiliului Europei 113
Secțiunea a 4-a. Tratate bilaterale de asistență judiciară internațională în materie penală încheiate de România 114

Capitolul V. Recunoașterea hotărârilor penale 116
Secțiunea 1. Convenția europeană privind valoarea internațională a hotărârilor represive 116
§1. Executarea hotărârilor străine 117
§2. Efectele internaționale ale hotărârilor penale europene 120
Secțiunea a 2-a. Reglementarea în legea română a recunoașterii și executării hotărârilor penale străine 121

Capitolul VI. Transferarea persoanelor condamnate 123
Secțiunea 1. Noțiune. Definiție. Reglementare 123
Secțiunea a 2-a. Convenția Consiliului Europei asupra transferării persoanelor condamnate, adoptată la Strasbourg la 21 martie 1983, și Protocolul său adițional din 18 decembrie 1997 124
§1. Considerații generale 124
§2. Analiza principalelor articole ale Convenției 125
§3. Protocolul adițional din 18 decembrie 1997 130
Secțiunea a 3-a. Tratate bilaterale încheiate de România în materia transferării persoanelor condamnate 132
Secțiunea a 4-a. Cadrul juridic intern privind transferarea persoanelor condamnate 133

1.2. Dubla incriminare 35
1.3. Fapta să nu fie prescrisă 38
1.4. Infracțiunea să nu fie una politică sau conexă unei infracțiuni politice sau motivată pe considerente de rasă, religie, sex, naționalitate, limbă, opinii politice sau ideologice sau de apartenență la un grup social 38
§2. Condiții privind persoana extrădabilă 38
§3. Condiții privind urmărirea penală, judecata sau executarea pedepsei 40
§4. Condiții privind cererea de extrădare 41
Secțiunea a 4-a. Procedura extrădării 42
§1. Considerațiuni generale 42
§2. Procedura extrădării în legislația română în vigoare 43
Secțiunea a 5-a. Convenții multilaterale de extrădare sau care conțin dispoziții privind extrădarea la care România este parte 48
§1. Convenția europeană de extrădare, adoptată la Paris la 13 decembrie 1957, și Protocoalele sale adiționale, adoptate la Strasbourg la 15 octombrie 1975 și la 17 martie 1978 48
1.1. Introducere 48
1.2. Analiza principalelor dispoziții ale Convenției 49
1.3. Primul Protocol adițional (Strasbourg, 15 octombrie 1975) 57
1.4. Al doilea Protocol adițional (Strasbourg, 17 martie 1978) 58
1.5. Al treilea Protocol adițional (Strasbourg, 10 noiembrie 2010) 61
1.6. Al patrulea Protocol adițional (Viena, 20 septembrie 2012) 63
§2. Alte convenții multilaterale cu dispoziții în materie de extrădare la care România este parte 64
Secțiunea a 6-a. Tratate bilaterale de extrădare încheiate de România 66

Capitolul III. Transferul de proceduri în materie penală 79
Secțiunea 1. Noțiune. Definiție. Reglementare 79
Secțiunea a 2-a. *Aut dedere, aut judicare* 80
Secțiunea a 3-a. Principalele convenții internaționale care cuprind dispoziții privind transferul de proceduri în materie penală 81
§1. Convenția europeană privind transferul de proceduri în materie penală 81
§2. Alte instrumente juridice internaționale în materia transferului de proceduri 87
Secțiunea a 4-a. Reglementarea internă a transferului de proceduri penale 88

Capitolul IV. Asistența judiciară internațională în materie penală 93
Secțiunea 1. Noțiune. Definiție. Reglementare 93
Secțiunea a 2-a. Principalele forme de asistență judiciară internațională în materie penală 94
§1. Comunicarea sau notificarea actelor de procedură 94
§2. Comisia rogatorie internațională 95
Secțiunea a 3-a. Convenții multilaterale în domeniul asistenței judiciare internaționale în materie penală la care România este parte 98
§1. Convenția europeană de asistență judiciară în materie penală (Strasbourg, 20 aprilie 1959) și Protocoalele sale adiționale 98
1.1. Prezentarea generală a Convenției 98
1.2. Analiza principalelor prevederi ale Convenției 98
1.2.1. Domeniul de aplicare 98
1.2.2. Comisiile rogatorii 99
1.2.3. Comunicarea actelor judiciare și înfățișarea martorilor, experților și a persoanelor acuzate 100
1.2.4. Cazierul judiciar și schimbul de informații 102
1.2.5. Procedura stabilită de Convenție 102

Secțiunea a 7-a. Decizia-cadru 2004/68/JAI a Consiliului din 22 decembrie 2003 privind combaterea exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile 343

Capitolul III. Cadrul instituțional al cooperării judiciare în materie penală în Uniunea Europeană 346

Secțiunea 1. Rețeaua Judiciară Europeană și alte rețele ale Uniunii Europene implicate în cooperarea în materie penală 346

§1. Rețeaua Judiciară Europeană 346

§2. Alte rețele ale Uniunii Europene implicate în cooperarea în materie penală 348

Secțiunea a 2-a. Eurojust 350

§1. Prezentare generală 350

§2. Misiunea și rolul Eurojust „înainte și după Lisabona". Analiză critică 352

2.1. Menirea Eurojust în lumina Tratatului de la Amsterdam. Rolul și funcțiile Eurojust potrivit Deciziei 2002/187/JAI a Consiliului din 28 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare 352

2.2. Misiunea Eurojust în lumina noului Tratat privind funcționarea Uniunii Europene 363

Secțiunea a 3-a. Propuneri *de lege ferenda* la nivel european privind Rețeaua Judiciară Europeană și Eurojust 365

Secțiunea a 4-a. Rolul magistraților de legătură 368

Titlul III. Cooperarea polițienească în materie penală în Uniunea Europeană 371

Capitolul I. Evoluția cadrului normativ privind cooperarea polițienească în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene 371

Capitolul II. Rolul și misiunea Europol 373

Titlul IV. Dezvoltarea cadrului normativ și instituțional în materie penală al Uniunii Europene după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona 379

Capitolul I. Evoluții actuale și de perspectivă ale dreptului penal al Uniunii Europene **379**

Capitolul II. Perspectivele înființării unui Parchet European **389**

Concluzii generale și sintetizarea propunerilor *de lege ferenda* **393**

§1. Concluzii 393

§2. Sinteza propunerilor *de lege ferenda* 394

2.1. Propuneri de revizuire a Constituției României 394

2.2. Propuneri de modificare și completare a Noului Codului penal (Codul penal 2009) 395

2.3. Propuneri de modificare a Noului Cod de procedură penală (2010) 395

2.4. Propuneri de modificare a Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală 396

2.5. Propunerea de a se elabora și adopta o lege specială pentru cooperarea cu Curtea Penală Internațională și alte tribunale internaționale 398

2.6. Propuneri privind viitorul cadru instituțional al Uniunii Europene în domeniul cooperării judiciare în materie penală 398

Anexa nr. 1 – Lista tratatelor bilaterale de extrădare sau conținând dispoziții privind extrădarea încheiate de România 399

Anexa nr. 2 – Lista tratatelor bilaterale încheiate de România în domeniul asistenței judiciare în materie penală 403

Anexa nr. 3 – Lista principalelor instrumente juridice ale Consiliului Europei privind cooperarea internațională în materie penală 407

Anexa nr. 4 – Lista principalelor decizii-cadru ale Consiliului Uniunii Europene în domeniul cooperării judiciare în materie penală 415

Bibliografie **423**